

son, då han på sitt tjugonde år började utöfva lusten på ett wida nedrigare och skamligare sätt, och dertill sökte döfwa samwetets ogillande med bibelspråk. Der ser man, att egenrätt färdighets djefwulen är en mästare att förklara bibeln till sin egen fördel. Likasom tyllhunden söker att med bibelspråk styrka sin redan förut innehäfsda öfvertygelse om brännwinets nytta för hälsan, så söker äfwen herbocker att skyla äfwen sin egen skam med bibelspråk, och då blir synden loflig. Se det är juft det, som djefwulen äföftar med sin bibelläsning, att hon med bibelspråk kan bewisa, att den hemsynd, som han mest älskar, är icke allenast loflig, utan till och med nödwändig för hälsans bibehållande. Så talar tyllhunden i för sin sjuka mor, när han läser Syrack och andra Ställen ur de h. l. g. skrift, för att dermed göra det troligt för sig sjelf och andra, att brännwin är nödwändig till hälsans bibehållande. Nog kan äfwen herbocker få manågot försvar i bibeln: till Ex. det är bättre att utgjuta sina säd uti ena skölo, än på marken. Härpå slutar den ena, att det icke är någon synd att utgjuta sin säd i ena skölo, och den andra gör den slutsatsen af nämnde språk, att det äfwen då warit brukligt, att utgjuta sina säd på marken.

forts.

P i t e å

Tryckt hos W. N. Nygren 1852

Ens Hopandes Röst i Öknen.

N:o 6.

Juni.

1852.

Hur står det till med Christendomen.
i den Lutheriska kyrkan?

Forts. från N:o 5.

Den som närmare undersöker Christendomen i sitt re-
nare tillstånd under de tre första århundranden, måste
komma till den slutsats, att den Christendom, som wi
nu hafwa i stats kyrkan, är ett "wämjeligt gäckelspel."
Nu tidens Christna likna andeliga markattor. Krbgare
och tyllhundar, tjuftwar och horor, kallas nu för Christi-
ne. Dessa aktningsswärda medlemmar af Guds försam-
ling dricka af Herrans kall i kyrkan: de dricka af djef-
larnas kall bakom kyrkan: de gråta i kyrkan och skratta
bakom kyrkan: de äro anständiga i kyrkan och hora bak-
om kyrkan: de sjunga psalmer i kyrkan och horwisfor
bakom kyrkan: de wälsigna i kyrkan och swärja bakom
kyrkan: de äro Gudfruktige i kyrkan och ogudaktige på
trogen. En sådan Christendom är ett "wämjeligt
Gäckelspel" och sådana Christna kan man kalla Christi-
na markattor, emedan de härma efter Christendomen i
kyrkan, men dess kraft förneka de utom kyrkan. Och nu
är den Christna Biskopen så förblindad, att han uti

den andeliga döden, uti den ochrifliga lätt sinnigheten, gudlösheten och Religionsbröket finner en lefwande Christendom, men uti Läsarens andakt finner han swärmeri. Samverligen! en såd. u. Bispe, misse wara ett stort ljus uti ett tidewarf, som gått så långt uti sedelöshet och lätt sinnighet, att de alswarsammare hedningarne måste fördoma nu tidens Christina och säga: så ogudaktigt och lätt sinnigt folk som detta fanns icke uti vårt land.

Wid en kyrkowisitation i Kalswif, der Präriet börjat innästla sig, yttrade Zegner bl. and annat:

"Den tid är kommen, hwarom Apostelen Paulus skrifwer i sitt andra bref till Timothens: de skola icke kunna lida hälsofam lärdom, utan skola efter sina egna lastar samla sig Lärare, efter dem klia i örnen och de skola wända sina örnen ifrån sanningen." Om Bispen hade riktadt dessa ord emot Läsarens motståndare, så hade det efter allt utseende passat bättre; ty om man jemför samma brefs 3: 1. — 5, så får man se hwad det war för folk som samlade sig lärare efter egna lastar: det war sjelsklära, penninglystne, kryptsamme, högfärdige, hädare, föräldrar öfvermåttige, otacksamme, ofromme, kärlekslöse, oförsonlige, tadelare, råderhållsamme, emilde, hotande det goda, förärdare, framfusige, uppblåste, älskande wällust mer än Gud, hafwande steln af gudaktighet, men des kraft förnekande. Emot sådana menniskor äro orden i brefs wets 4: 3 — 4. riktade. Wisserligen will den otrogna hopen, som likwäl lefwer i uppenbara laster, wältra på Läsarena all den gudlöshet, som fins ibland Läsarens

motståndare; ty om Läsarena afföndra sig ifrån werldens syndiga nöjen, så äro de "sjelsklära"; om de icke lägga sina penningar på krogdisken, om de icke böpa all den granlnåt, som krämmareu utbreder, så äro de "penninglystne."; om de säga sig wara Christne och Guds barn, så äro de "kryptsamme"; om de döma werlden för des ogudaktiga wäsende, så äro de "högfärdige"; om de afföndra sig ifrån den med Görnustis wisdom och menniskofstadgar bortskända stats kyrkan, så äro de "hädare", d. v. s. de förakta den allmänna Guds tjenssten; om de icke wilja antaga den tro, som ogudaktiga föräldrar wilja påtruga dem, så äro de "föräldromen öfvermåttige"; om de förmana sina forgblösa anhörige och grannar till bättring och derwid citera Guds hårda straffdomar ur Bibeln, så äro de "otacksamme" (d. v. s. de qwittera åtnjutna wälgerningar med owett, stälsord och fördomande); om de wisa alswar och strånghet i sina botpredikningar, så äro de "ofromme" (d. v. s. de wisa ingen fördragsamhet med den förhärdade syndaren, de förmana honom icke med kärlek och saktmod, o. s. v.); om de fördoma den förhärdade syndaren och wisa honom Guds strånge rättfärdighet och det straff, som måste följa på ett ogudaktigt och lätt sinnigt lefwarne, om icke en sann ångret, bättring och lefwande tro m. lankommer innan döden, så äro de "kärlekslöse" emot werlden; om de icke kunna förlåta den fräcke syndaren innan han ångrar sitt brott, så äro de "oförsonlige"; om de tala om den obotfärdige syndarens brott, för att kunna öfwerthyga den brottförlige, när han träffas, så äro de "förtalare"; om de gifwa sina känslor lust genom sut-

kände, gråt, glädje eller andra lifstringar, så äro de "oäterhållsamme;" om de hedma den säkre syndaren efter som han förtient, så äro de "omilde"; om de icke wilja antaga en falsk lära, som en raglande Prest will truga på dem, så äro de "hatande det goda"; om de angifwa en grof brottling för länsmän, så äro de "förrådare"; om de icke wisa den lötsliga och falska ödmjukhet, som en ogudaktig wisar för werldens Herrar, så äro de "framfusige; om de icke krusa för werlden, så äro de "uppblåste; om de stundom känna en försmak af den ewiga saligheten och dricka den himmeliska wällusten, "så älska de mera wällust än Gud"; om de sucka, gråta, sjunga, läsa, tala om Christi nåd och kärlek o. s. v. så äro de skrymtare: "de hafwa ett stek af Gudaktighet, men dess kraft förfaka de". Om nu en Läsarpredikant uppträder i en sammankomst med en allwarlig förmaning till sländaktighet, till waksamhet, till strid emot satan och werlden, eller läser ett stycke ur Luther, eller stämmer opp en wers ur Zions sånger, så wänder den raglande Biskopen Apostelen Pauli ord emot honom och säger: "de samla sig Lärare efter egna lustar m. m. Men war så god och märk den omständigheten Herr Biskop, att Apostelen uti breswetis 2: Cap. 1 — 5 wersen omtalar de heduiska laster, som ännu äro allmänna i stats kyrkan, och märk wäl om dessa laster kunna tillämpas på Läsarna eller på deras wedersakare, och wänd sedan Apostelens ord på dem, som öfwa dylika lustar; då torde saken få ett helt annat utseende. En församling som består af Erbgare, fullhundar, horor, processmakare, dagdrifware, swärfare, slagskämpar m. fl.

wäljer wisst icke en sådan lärare som bestraffar deras ogudaktiga lefwerne, utan den wäljer häldst en sådan Prest, som låter dem lesa ostraffadt efter sina onda lustar, och predikar ewangelium så, att alla oborördiga och ierhårdade syndare kunna tillagna sig Guds nåd och syndernas förlåtelse. Man ser nog wid Prestwal hwilka egenskaper Herrskaperna mest wärdera hos en profpredikant och hwilka egenskaper bönderna mest wärdera. Herrskaperna wälja häldst en sådan prest, som är mest Herrskapslik eller beleswad efter werldens swak; men bönderna wälja häldst en sådan, som har en stor kropp och stark röst, som trakterar bonden med brännwin, när han kommer till Prestgården och pratar om allehanda werdliga saker. *) Om nu Tegnér, Wallin och Luther skulle uppträda som profpredikanter i en hufwudstad, så skulle Tegnér och Wallin få röster, men Luther skulle icke få en enda röst; **) det är nästan säkert. Och till sådana församlingar kunde Apostelens ord med allt skäl riktas; **de samla sig Lärare efter egna lustar.** Men detta begriper icke den Protestantiska Biskopen. Till sådana församlingar, som nu finnas öfwer allt i Lutherska kyrkans, kunde man säga: "de skola wända sina öron ifrån sanningen och wända sig till fabler:"***) det will säga: den prest, som nu wille bestraffa de gängbara la-

*) Detta är taladt exempelwis och på ett lekande sätt och gäller icke alla herrskaper och bönder. R. 21.

**) Äfwen här är meningens talad i allmänhet. Såsom stadsherrskaper wankligen äro, skulle de knapt ge någon röst åt Luther om han wore på förslag bredewid wåra största grannläsarpredikanter.

***) Härmed nelas icke, att i Lutherska kyrkan finnas församlingar, deri och mycket folk finnes, som har en bättre uplysning; ja att några sådana kunna finnas äfwen i de mörkaste församlingar. u. a.

sterna, Kågeriet, spelleriet, lätt sinnigheten, stården, högsfården, wingleriet m. m. skulle icke wäljas af någon. Nu har Tegner riktat äro n dessa ord emot Läsarena, men farit förbi de ställen, som kunde passa på honom sjelf; till Exemp. I Cap. 2: 16 — 18: men de **obeliga** toma talen undwif. Om alla berättelser om Tegnér's oansständiga infall och qwickheter woro samlade, skulle de wäl pryda en Christen Biskops lefwerne's beskrifning? Att oansständiga qwickheter af en Biskop "fräta" sedligheten och Religions känslan. liksom "kräftan", kan man lätt begripa. När en Biskop på ett fint och qwickt maner sår rar blagsamheten, hwad gehör kan han då wänta, om han will bestraffa lätsinnigheten? Tegner hade bort taga åt sig denna förmaning: 2. Tim. 2: 22, **men fly de ungdomliga begärelserna**. Dessa ord förklarar af Ortlad sålunda: med de ungdomliga begärelserna förstår Arostelen i detta sammanhang i sonnerhet nyhets begär, ärelsynad. Detta war just den herrskande passionen hos Tegner. Har wäl Tegner åttvdi dessa ord: **En Biskop skall wara nykter, icke drinkare. m. m. ene hustrus man** *) o. s. w.? Tegner's loftalare och beundrare skola wiserligen försöka sig och himla sig öfwer den ofund och det förtal hwarmed den stora mannen smädas på sin döda mull; de skola säga: han står nu inför Guds domstol: han står icke under någon Läsarpredikant's dom. Men Tegner's loftalare böra märka, att hwarje historiskt märkwärdig person står icke blott under Guds dom, u-

*) När Tegner's dyrkare ursäga, attsman är så närgången emot deras afgudi Det ser i wälment hysning, att de må waka i tid.

tan äfwen under historiens dom. Historien måne låta en opartist dom om den mannens moraliska karakter, som så djupt ingripit uti sitt tidehwarfs andeliga bildning. Om det är historiens pligt att gifwa rättwisa åt en stor mans dygder, så får han icke heller förtiga den stora mannens laster. Man bör weta hurudan den mannens lefwerne har warit, som uppträder med en förkastelse dom emot Läsarena. När Tegner ställer ett omdöme om Läsarena, så tror det lätsinniga tidehwarfswets hjeltar, att detta omdöme är det samma som Guds egen dom. De besinna icke att Celsi och Porphyrii *) omdöme om de Christna war ett wrängt omdöme; och dessa mäns andeliga hat till de Christna gjorde dem blinda. Deras nedriga karaktär låg till grund för deras wrånga omdöme. Om Tegner hade haft en ren, obefläckad karaktär, så skulle han bättre blifwa trodd, när han förddömer Läsarena; men emedan hans lätsinniga wäsende har lemnat lätsinnighetens märken efter sig uti tidehwarfswets hjertfibrer, så förtienar hans omdöme om Läsarena ingen trovärdighet. Läsarena äro lika föraktade som hatade af det lätsinniga tidehwarfswets döpta hedningar: de äro lika hatade af wårt tidehwarf, som de Christna på sin tid woro hatade af judar och hedningar. Inquisitionen †) har gjort hwad den kunnat för att qwäfsa dessa andeliga rörelser i sin bärjan; det fattas endast blodiga offer för att fullborda förfölselser. Nu börja dessa Religions förfölselser att bära olycksbrin-

†) Celsus och Porphyrius woro 2 Hedningar, som i den första kristna tiden med bitter qwickhet anfällde Kristendomen och antafnade de Kristna med hwarjehanda wrånga anklagelser.

gande frukter både för kyrka och Stat. Dessa frukter smaka bästa för horningar och Präster. Den Religjösä känslan är hardt nära utsocknad ibland massan af folket. Sedesförderfwer har stigit till en förwånande höjd. Vårtsinnigheten har tagit öfwer hand. Folkets hjertan äro öppnade för alla sinlighetens, ärgjirighetens och roslustnadens retelser. Alla samhällsband äro på vägen att upplöfas. Massan kan hwilken dag sem håldst ietas till uppror, blott en gnista från afgrunden är tillräcklig, att tända Eld i den Politiska längbalken. Se, detta är följden af Religions förfölsjerna †. Läsarena äro de enda som icke blanda sig i de Politiska striderna

† För de olärdare må erinras, att Inquisition betyder den underföljande och ofta grymma bestraffning, som Påwiffva Lyfan tog på dem som ansågos för lättare, äfwen då de wille framdraga Bibelns rena läror. Anti — Kristi anda är densamma i alla tider, hembetlig emot Kristi anda. Drimen har i alla tider stungit qwinneses såd. "Den som född war efter lötet förföljde i alla tider den som född war efter andan". Så går det och nu. Churu förfölsjerna ej äro allestäds så uppenbart bittra eller grymma och wäl och af Kristelig samhällsordning tillbakahållna, så äro dock Pauli ord ännu gällande: alla de som gudeliga wilja lesa i Kristo Jesu (alla wäcka och rätta läsare) måste lida förfölsjelse"

† För att gifwa dess mer kraft åt dessa dystra måltningar tillåta wi oss blott några excerperade utdrag ur Preseständeres Circular från 1847 — 1848 års Riksdag: Der heter bland annat:

"Dron har alltmör fördrat sig från sanningen; affallet har blifwit allmänare och mera öppet." — "Dron, all synds rot och uphos, är siff den djupaste synd och synd är ett folks förberis och wacklande eller störade throner, uplösta samhällsband, folk i blinda förbittring resta emot sol, inbärdes krig med alla sitta faior, den o- ro och ångslan för hwad som öfwergå skall, som hwilar tungt öfwer människornas sinnen, allt vittnar, att skornen af Guds rättfärdiga wrode framgår straffande öfwer jorden." — "Tiendens framfingriheten för Kristenomen såsom lära och dermed följande misfakt- försärligt wärande antal." — "Tillståndet är wifwerligen ostika på olika orter, men likwäl tillräckligt allmänt att wäcka det djupaste betymmer och mana till brinnande böner, att Herren icke straffar off i sin wrode, att han hafwer fördrag med oss och gifwer oss rum till bättring".

Wäro de wagtägande skulle hafwa någonting att frut- ta af en Gullmassa, bestående af Läsare, trots att Lä- sarena kunde göra uppror emot öfwerheten? Nej, plåt antet. Om de blott finge fri Religions öfning, skulle de wara de trognaste undersåter.

Forts.

Forts. från s. 5.

Om första anledningen till wäckelserna i Torneå Lappmark.

Umanas hjusa nu tidens äkta Lutheraner den öförgri- lliga tanken om Gud, att Han icke håller någon räkning med sin gäldenärer; och om Han har någon Vokhållare, så kan denna skrifa tu för sju uti räkenkaperna eller ock- så skrifer han betalt, som qwitteras. Derbre blir all- drig någon fråga om skulderna, utan snarare omfo- dringarne; ty Gud kan icke lemna dygden obelönd. Den orozna gårdsofogen frågade åtminstone af sin Herres gäldenärer: huru mycket äst du min Herra skyldig? Det will säga: har du någon synd på ditt samwete? men nu för tiden har den stora Großhandlaren fått sådana Gårdsofodar, som alldrig fråga gäldenärerna: huru mycket äst du min Herra skyldig? Utan nu heter det: hafwer du någonting att fordra af vår Herra? Jo! jag har leswat dygdigt och ärligt, jag hoppas att Gud icke är så orättwis, att hin lemna dygden obelönd. När nu förhållandet är sådant, så kan det icke blifwa frågan om någon syndabekännele inför werlden, utan wäkt uppräknas den aflednes dygder och förskenker, men hans laster och brott begrafwas i ewig glömska. Men om Gud

har så dåligt minne, att han icke minns det onda, huru kan han då minnas det goda, som människans uträttat. Ja, Gud lärer hafwa ett dåligt minne, när han icke kan komma ihåg, huru mycket godt våra skaldar och Filosofer uträttat i werlden. Han kan icke komma ihåg huru många själar våra Biskoppar och Präster dragit in i himmelriket. Men jag tror att djefwulen har bättre reda på huru många goda gerningar våra Filosofer och Präster uträttat i werlden. Atminstone wet han genom sina Bokhållare berätta, att den afledne hade så stor lärdom, så stort sinne, så stora talanger, så mycket dygd, så många förtjenster, så många ordnar, så många meriter, att han förtjenar ett utmärkt rum i historien, och har lemnat efter sig ett ödbödligt namn. Monne icke ett sådant dygde mönster wara närmasst Gud i helighet och rättfärdighet? Om en gammal hora, en gammal tjuf eller en gammal fyllhund lemnar werlden med ära, så får han genast en grann likpredikan och om hans salighet twiflar ingen. En gammal frögare, en girrigbul, en Tyrann, en uppriordsmakare, en pigoskändare får samna hederliga försäkran om en salig hädanfärd. Swartill tjänar då en upriktig syndabekännelse? Det tjänar till ingenting annat än skam och wanära på den aflednes döda mull. Kanste han redan mängen dygdig hora rådnat öfwer den syndabekännelse, som här blifwit afslagd? men denna last är allmän i våra dagar, och på det att Lästaren må weta att den, som skrifer sin egen syndabekännelse för werlden, icke har drifit på hunder, wisse wi nämna, att kreaturen, som sucka öfwer människans djupa sönedring och längta efter Guds bly-

nas uppenbarlse skulle, uppträda som anklagare på den stora dagen, om icke skulden wore afplanad genom Förfönings blodet. Den som twättar sina händer i bockas blod och kalkwaxblod får hwitare händer än den, som twättar sig med såpa och twål; men den som twättar sina händer i Lammets blod han får de snöhwitaste händer. Detta är ett erfarenhets wön, som går an att försöka; ihynerhet berde alla dygdiga horor, som så gerna wisja hafwa hwita händer, försöka detta reningemedel. Wi försäkra dem på förhand, att hwar och en, som twättar sig i Lammets blod, får de hwitaste händer.

Omuru nu mannen, som här omtalas, i hemlighet utöfwade de flestaste lustar, blef han likwäl ansedd för ett dygdemönster af alla som kände honom närmare. Han blef ansedd som ett under af sparsamhet och hushållsaktighet; ingen af hans kamrater kunde täfla med honom i denna del af dygdens utöfning. Det war wisserligen en nödwändighet för honom att wara hushållsaktig, då ingen synnerlig hjelp kunde fås hemifrån. För sin hårdighet blef han af mängen beundrad. Hans giet till fots eller på skidor med renseln på ryggen. Wäl blef han ofta mönstrad från topp till tå af sådana förnåma personer, som anså det för en skam och wanära att wara fattig, att wara dåligt klädd, att wandra till fots, och låra sin rensel på ryggen; men Lars Lewi kunde bemöta denna stolthet med förakt. Atminstone blugdes han alldrig för sin fattigdom. Men alldrig någade han uppenbara sin rikedom. Många af hans rikare kamrater, som genom sina utswäfningar blefwo utfatte för björnar, wille låna pengar af honom; men så dum war icke Lars

Levi att han lånte pengar åt färdare för Herrar, som hade råd att gå på källare och spisequarter. Om denna försiktighet war en dygd eller odygd må Läsaren bedöma. Så wido wi nu kunna erinra oss det framfatna måttet hafwa varit ambitionen eller den falska andan, som sporrade honom; men då han med 50 Rdr för tog sig att wandra från Hernösand till Jemtland och vidare till Trondhjem, samt derifrån norrut till Witeb Lappmark endast för att botaniscera, war detta firade, och för en fattig yngling högst wärdliga företagande, egentligen icke ett tillfridsställande blott af tjuifskapsgäret, icke eller en förefattis att göra det rätta för det rättas skull, utan afseende på några förmöner; utan det war en plan att, genom botaniken, blifwa känd i Upsala; det war en uträkning att genom botaniken blifwa oannamnad af botanisterna uti ewighetliga heder. Botaniken anses wänligen för ett oskyldigt underande; men wid närmare besinnaande har jag funnit, att ingenting af allt hwad den naturliga menniskan företager sig är utan synd. Botaniken, så oskyldig den än synes, uppväcker dock hos sina gymnare äregiriga passioner. Första gången ynglingen finner en ny wert hoppar äregirighets djefwulen af glädje. Svarisför? Emedan han derföre hoppas blifwa känd ibland botanisterna såsom den der upptäcker en ny art. Denna satan sporrade ut modet och kraften hos den fattige ynglingen att företaga en så äfrentyrslig resa uti ett främmande land. Många gånger kom han likwäl i beknipl, då reselaggen war så knapp, att han måste stelf bära den tunga packningen. Likwäl war det mången, som berömda denna hårdighet och denna förmodiga att

underkasta sig så många beswärligheter och forsakelser, och besinnemet gjorde naturligtwis godt i Prästikan. Churen uti Lars Lewi, som sagt är, war ett dygdensstift ett afseende, och ett mönster af dygd uti ett annat afseende, war det likwäl hans yttersta mål, redan itidn det 17:de året, att finna en wäraktig wän, som han kunde iinnerligt älska och omfamna, och han gjorde sig fördesknut ett Ideal, som han icke fann i den bileade klassen, emellan denna saknade en sådan Religion, som han kunde föreställa sig böra finnas hos en kvinna, med hwilken han kunde dela lust och led. Modrens wändliga älsmod, hennes stilla undergiftighet under Guds wilja, hennes quädda suckar och tårar, när hon blef misshandlad, och hennes trefte böner på nattlägret hade gjort ontplånga intröf på sonens hjerta. Alltid stodo dessa utåttar likwäl förebräande, när någon synd begick, och rösten af dessa tårar tycktes innehålla dessa fördomsande ord: Din synd er har gränt förgränses. Ut en wansläktad son. Derföre iusamt sig äruen er slags ånger på gerlingen, ett samwerets fördomsande och ogillande, men den redda trou hindrade en rätt wäckelse och synda ånger. Djeswulen war alltid färdig att trösta med en slags nådaktänsla, som dock icke annat war än ett falskt förbitande på Guds nåd, emellan en sådan ånger, som icke medförde något affly för synden, och en sådan tro, som icke medförde någon kraft att bättra sitt lefwerne, måne wara inbillning, gäckeri. Likwäl låg det beständigt uti mannens förremsättning om det Ideal, som skulle blifwa maka, att hon borde wara en Christen, en verkligt mild, undergiftig och benådad kvinna. Ett sådant Ideal kunde han aldrig

finna i den bildade klassen, hvars uppfostran war konstlad och tillgjord, full med stärd och werlds säfänglighet; de bildade damernas sätt att wara föreföll honom älligt, med ett ord: hos dem fanns alle ingen Religion, utan snarare Religions förakt.

Men säga nu de äkta Lutheranerna: huru kunde en man som sjelf, enligt den aflagda syndabekännelsen, utskivade flemla laster, göra sig ett Ideal af dygd och Gudsfruktan: huru kunde han önska sig en maka, som, i moraliskt hänseende, både war ren och obefläckad, samt i andeligt hänseende utmärkt för ett mildt swärmeri? Det är just detta, som ännu utgör en gåta. Wanligen wäljer mannen sådana föremål för sin kärlek, som tillfridsställa hans herrskande Passioner. Den ena gör affeende på rikedom, den andra på börd, den tredje gör affeende på uppfostran och bildning, den fjerde gör affeende på sfb. het, men ganska få bildade männer göra affeende på den blifwande makans Religion. Det war derföre någonting eget, att en man, som sjelf icke war någon swärmer eller pietist, önskade sig en maka, som skulle wara utmärkt för ett mildt swärmeri i Religionen. Att finna ett sådant föremål ibland de bildade war den tiden icke möjligt och derföre måste föremålet sölas bland allmogens döttrar.

Den man, som här beskrifwes, kom en wacker dag till afl. Commercerådet Cassiröms i Stockholm, hwilken war en maccenat för unga Botanister. Han framställde helt hastigt den frågan: hwad tänker Herrn bli? Nohygare i Lappmarken blef swaret. Ah fyl! sade Commercerådet. Ni bör blifwa Prest. jag är god vän med Biskop Alm-

quist i Hérnbsand; jag will rekommendera Er till snart befordran och ni bör skynda Er att taga Prest examen. Detta war likasom en uppmaning att snart bestämna witaegenus. Några dagar efter aflagd Prest examen lät Biskop Almquist kalla L. E. Westadius till sig och frågade honom om han (West.) wille göra honom till lögnare. Biskopen hade, Westadius owetände, gifwit in en ansöknin till Consistorium, med anhållan att blifwa befordrad till Pastor i Karesuando Lappmarks Pastorat. Utnämningen hade redan skett i Consistorio, och nu kände naturligtwis den utnämnde Pastorn icke göra sin Biskop till lögnare. Wi återfinna således L. E. Westadius såsom Pastor i Karesuando ifrån år 1826 till år 1849.

Den utnämnde Pastorn fick åtskilliga både hemliga och öppenbara winkar från åtskilliga håll om en följeslaggeriska till Lappmarken; men en oförklarlig motwilja mot allt hwad fröknar och manseller hette gjorde hans hjerta kallstunigt och motsträfwigt, ja till och med förhårdadt mot alla kärlekens pilar, som kommo frän det hållet. Sjungen inswarade det Ideal, som länge swäfwat för hans inbikning. Den blifwande maken skulle icke wara af högbörd, emedan en sådan hade allt för stora pretentioner; hon fick icke wara rik, emedan rikedomen kunde ställa mannen i beroende af hustrun; hon fick icke wara lärd, emedan lärdomen kunde draga henne frän hushället; hon fick icke wara fin och betifwad, emedan en sådan kunde fordra allt för mycken uppsättning; hon fick icke wara pfunktig, emedan en sådan war alldeles föräglig. Alla dessa egenheter tillsammans kunde wäl icke finnas hos de wäntande Sirenetna; men blott en af dessa egen-

Käper war redan tillräcklig att wäcka fruktan och misstroende hos en man, som hade gjort sig ett helt anseende om den blifwande makten. Hon borde nämligen wara fattig, för att känna sig rätt lycklig genom förningen med en man, som hade utsigter om dagligt bröd för framtiden; hon borde wara obildad, för att kunna bildas efter mannens smak; hon borde wara — en Christen — har man hört på maken till prætentioner —? hon borde wara intagen af ett mildt swärmeri.

Under denna tid gjordes bekantskap med en ung flicka från landet, som icke hade någon särdeles bildning, men såg bra ut. Åstjälliga försök gjordes att winna hennes hjerta men kärleken tycktes icke bita på henne: hon war stygg och förbehållsam, det kom också alldrig till någon afgörande förklaring å hennes sida; och som man fick erfara att hennes föräldrar woro emot en sådan förbindelse, så fick saken derwid bero. Det är annars en nedrighet och ett bedrägeri af den mest afskyvärda beskaffenhet att bryta ett gifwet äktenskaps löfte, det må wara munteligt eller skrifteligt; ty derigenom kan den bedragne blifwa olycklig för tid och ewighet. Kärleken är icke att narras med; det är en sak, som angår hjertat. Den som kan wara så nedrig att han eller hon bedrager sin nästa uti en så ämtällig punkt, en sådan menniska är och förblifwer en bedragare af förbitta rangen. Och det war därför med stor ledsnad, som den föreslagna handeln blef afbruten, all den smid af flickan själf intet bestämt swar kunde erhållas.

(Forts.)

Piteå

Tryckt hos W. N. Nygren 1853

Ens Ropandes Röst i Öknen.

No 7.

Juli.

1852.

"Gud låt mig, som ett Iusets barn, se och undwika alla garn, som satan för mig ställer." En wigtig och wälfärd bönesång, som torde wara mera lätt och ofärd för dem, som ej börjat se djehwulens bild uti sig, ej börjat omwända sig "af fatans snaro," ej börjat "frukta ett ögnablick för helswetet." Swad behöfwer sådant folk bedja denna bön, hwilka knapt tro att en satan finnes, åtminstone förakta honom såsom en mygga eller en fiende, som är tusen mil borta? Mellertid finnes dock en stark mörkrets makt, som är all jordisk magt wida öfwerlägsen. Och då Guds ord kallar satan denna **werldens Gud**, för att beteckna den stora magt, som satan har i werlden, så wore åtminstone skäl att wi begynte stryka någon syndasömn ur ögonen och i tid besinna oss.

Somliga (särdeles de tappra swärjarena) synas knapt tro, att någon satan är till. Och wisserligen är detta det wigaste sättet att blifwa af med satan. Men olyckan är den, att han ändå är qwar och är dem närmare än deras egen själorta (såsom Luther skrifwit). Mån e finnes wäl, fast en blind, ödd förnekas det. Farligast är den fiende, som man knapt tror finnas eller anser wara